

Sarpsborg
kommune

Østre bydel

Handlingsprogram 2024

Innhold

Innledning	2
Formål med områdesatsing	3
Innsatsområder og mål	3
Innsatsområde BO	3
Innsatsområde JOBBE.....	3
Innsatsområde OPPLEVE.....	3
Prioriteringer i 2024	4
Tiltaksoversikt	4
Budsjett og finansiering	6
Årsrapport	7

Innledning

Kommunal- og distriktsdepartementet har gitt tilsagn om inntil 5 millioner kroner til områdesatsing Østre bydel i 2023, og en femårig intensjonsavtale (2023-2027) om statlig samarbeid om områdesatsingen.

Sarpsborg kommunes samarbeid med staten ved Kommunal – og distriktsdepartementet er organisert gjennom;

- en femårig intensjonsavtale (2023-2027)
- programbeskrivelse
- årlige handlingsprogrammer
- rapporteringssystem.

Det er de årlige handlingsprogrammene som vil gi grunnlag for anmodning om utbetaling av det statlige tilskuddet hvert år.

Handlingsprogrammet skal beskrive forslag til tiltak som skal finansieres det inneværende året, hvordan tiltakene bidrar til innsatsområder og mål, forslag til budsjett samt synliggjøre kommunens egenandel.

Formål med områdesatsing

Formålet med områdesatsingen er bedre levekårene, utvikle Østre bydel i tillegg til å gi positive varige endringer. Arbeidet følger målene i kommunens samfunnsplan 2018-2030 om å utvikle Sarpsborg til et attraktivt sted å bo, jobbe og oppleve i et bærekraftsperspektiv. Områdesatsingen skal bygge på plangrepet i kommunens sentrumsplan som handler om å styrke det såkalte «sentrumstriangelet» og utvikle Østre bydel som et kultursentrum med fokus på kultur-, nærings- og offentlige tilbud.

Innsatsområder og mål

I arbeidet med områdesatsingen omtales innsatsområdene med følgende navn og utdyping av hva de omfatter:

- BO – med fokus på bo- og nærmiljø
- JOBBE – med fokus på skole, jobb og næring
- OPPLEVE – med fokus på kultur, aktivitet og medborgerskap

Ut ifra kunnskapsgrunnlaget, som avdekker bydelens muligheter og utfordringer, pekes det på følgende mål under de tre innsatsområdene:

Innsatsområde BO

- Styrke kvaliteten på offentlige rom og styrke fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter, ta klimahensyn og utvikle grønne områder for aktivitet og rekreasjon.
- Sørge for gode, attraktive bomiljøer og stimulere til bygging av alternative boformer tilpasset innbyggernes livsfaser og behov.
- Redusere personbiltrafikken og legge til rette for at innbyggerne kan gå, sykle og reise kollektivt.
- Bedre barn og unges oppvekstvilkår.

Innsatsområde JOBBE

- Utvikle attraktive arbeidsplasser og bidra til økt sysselsetting.
- Utvikle helhetlige kvalifiseringsløp for unge og voksne slik at flere fullfører utdanning og kvalifiseres til arbeid.
- Styrke kulturbasert næringsutvikling, sosialt entreprenørskap og gründervirksomhet innen sirkulærøkonomi (gjenbruk, reparasjon og materialgjenvinning).

Innsatsområde OPPLEVE

- Gi gode betingelser for å utøve idrett, kultur og annen aktivitet.
- Stimulere til tiltak som styrker Østre bydel som kultursentrum med et rikt og variert kulturtilbud.
- Skape sosiale møteplasser og inkluderende lokalsamfunn med økt deltakelse.

- Bedre innbyggernes fysiske og psykiske helse ved å legge til rette for økt deltakelse og aktivitet.

Prioriteringer i 2024

2023 var året for oppstart og igangsettelse. Nå skal det mobiliseres. Det jobbes videre med å etablere møteplasser, nettverk og fôra innenfor hvert innsatsområde samt knyttet opp til spesifikke utfordringer. Dette har til hensikt å være uformelle møteplasser for erfaringsutveksling, innspill og medvirkning mellom kommunen, næringsliv, beboere, frivillighet og regionale eller nasjonale samarbeidspartnere.

Det kan være aktuelt å innhente mer kunnskap om de ulike innsatsområdene for å styrke forståelsen og kompetansen om utfordringer og muligheter innenfor området. Slik kan rotårsaker avdekkes og fremtidsbilde skapes i fellesskap.

Det er kunnskapsgrunnlaget, programbeskrivelsen Østre bydel, avtalen med Kommunal – og distriktsdepartementet samt erfaringer og innspill fra 2023 som danner grunnlaget for handlingsprogram Østre bydel 2024.

Tiltaksoversikt

BO – Bo og nærmiljø	
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Styrke kvaliteten på offentlige rom og styrke fysiske og sosiale nærmiljøkvaliteter, ta klimahensyn og utvikle grønne områder for aktivitet og rekreasjon.	Byforskjønnelse – se på muligheter for utbedring av fortau, bedre belysning, grønt, lekeplasser og midlertidighet.
	Videreutvikle kvartal 88 som park, nærmiljøanlegg og møteplass for alle aldre.
	Veiledende plan for offentlig rom (VPOR). Herunder gatebruksplan og trafikkavviklingsplan
Sørge for gode, attraktive bomiljøer og stimulere til bygging av alternative boformer tilpasset innbyggernes livsfaser og behov.	Prosjekt "Bo bedre" – tverrfaglig prosjekt for å bedre boforhold og bostabilitet.
Redusere personbiltrafikken og legge til rette for at innbyggerne kan gå, sykle og reise kollektivt.	Se tiltak om veiledende plan for offentlig rom (VPOR), gatebruksplan og trafikkavviklingsplan som nevnt over. Dette vil kunne bidra til å redusere personbiltrafikken.
Bedre barn og unges oppvekstvilkår.	Foreldreveiledningskurs i regi av forebyggende tjenester i tillegg til en

	pilot for foreldre med barn i barnehagene.
--	--

JOBBE – skole, jobb og næring	
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Utvikle attraktive arbeidsplasser og bidra til økt sysselsetting.	Gjennom partnerskapsavtale Smart Innovation lages en aktivitetsplan for Østre bydel med mål om å bidra til å utvikle arbeidsplasser og øke sysselsettingen.
	Samarbeid med Bykraft om sentrumsutvikling.
Utvikle helhetlige kvalifiseringsløp for unge og voksne slik at flere fullfører utdanning og kvalifiseres til arbeid.	Prosjekt Sommerjobb – samarbeid med NAV om å få flere unge ut i sommerjobb
Styrke kulturbasert næringsutvikling, sosialt entreprenørskap og gründervirksomhet innen sirkulærøkonomi (gjenbruk, reparasjon og materialgjenvinning).	Prosjekt Østre bydel unlimited – se på muligheten om å etablere Østre bydel unlimited i samarbeid med SPIN Innovasjon. Dette er en inkubator for sosialt entreprenørskap.

OPPLEVE – kultur, aktivitet og medborgerskap	
Slik vil vi ha det	Slik gjør vi det
Gi gode betingelser for å utøve idrett, kultur og annen aktivitet.	«Ungdomstilbud i Østre bydel» - styrke Ungdommens kulturhus sitt tilbud gjennom samarbeid med Inspiria
Stimulere til tiltak som styrker Østre bydel som kultursentrum med et rikt og variert kulturtilbud.	Videreutvikle plangrep 2 «Sentrumstriangelet» i Sentrumsplanen 2019-203 gjennom blant annet oppfølging av resultatene av GNIST-prosessen.
	Forprosjekt Nasjonaljubileet 2030 – se på mulighetene til at Østre bydel kan være en arena for Sarpsborg sin markering av Nasjonaljubileet i 2026.

Skape sosiale møteplasser og inkluderende lokalsamfunn med økt deltakelse.	Etablere et nabolagshus gjennom samskaping med Kirkens Bymisjon.
Bedre innbyggernes fysiske og psykiske helse ved å legge til rette for økt deltakelse og aktivitet.	Dele ut nærmiljøtilskudd til store og små tiltak som fremmer bedre levekår, skaper aktivitet og utvikling i nærmiljøet og som gir midlertidige eller varige endringer i bydelen.

Programledelse, kommunikasjon og medvirkning	
Gjennomføre områdesatsing i tråd med statlig samarbeid, programbeskrivelse og handlingsprogram.	
Programledelse – 2,6 årsverk	
Fasilitere møteplasser, nettverk og fora innenfor hvert innsatsområde eller knyttet opp til spesifikke utfordringer. Herunder kunnskapsinnhenting og testing av tiltak.	
Oppdatere faktagrunnlag, brukerlisens på rapporteringsverktøy, nullpunktsanalyser og forberede midtveisevaluering og sluttevaluering.	
Drifte bydelskontor	
Metodearbeidet «Sammen skaper vi det gode hjemstedet i Østre bydel» - Dette inkluderer blant annet etablering og gjennomføring av Bydelsmødre, innbyggermøter og undervisningsopplegg.	
Gjennomføre områdesatsningskonferanse	
Forsterke kommunikasjonsarbeidet med vekt på visualisering av medvirkning	

Budsjett og finansiering

Sarpsborg kommune har prioritert 3 millioner kroner årlig i kommunens handlingsplan for perioden 2024-2027, for å drifte områdesatsingen. Midlene skal finansiere programledelse og prosessarbeid, og gjennomføring av tiltak og prosjekter i handlingsprogrammet.

Det statlige tilskuddet for 2023, 5 millioner kroner, er ikke tatt i bruk og bes overført til 2024. I tillegg søkes det om utbetaling av 5 millioner kroner for 2024.

Under følger en oversikt på hvordan Sarpsborg kommune ønsker å disponere egne driftsmidler i tillegg til statlige midler for 2023 og 2024, totalt 13 millioner kroner:

	Budsjett
Programledelse	3 700 000
Kommunikasjon og medvirkning	1 200 000
Innsatsområde BO	4 500 000
Innsatsområde JOBBE	1 400 000

Innsatsområde OPPLEVE	2 200 000
Totalt	13 000 000

I tillegg kommer kommunens avsatte investeringsmidler på 13MNOK i 2024, 2MNOK i 2025 og 1MNOK i 2026. Disse er avsatt til arbeidet med kvartal 88.

Årsrapport

Sarpsborg kommune fikk tildelt de statlige midlene for 2023, 5MNOK, sent høsten i fjor og har derfor ikke hatt anledning til å sette i gang tiltakene som var tiltenkt finansiering av statlige midler. Det ligger derfor ikke med en årsrapport for foregående år. Det søkes om overføring av hele tilskuddet fra i fjor.

Rapportering på prioriterte tiltak vedtatt i Sarpsborg kommunes handlingsplan med budsjett 2023-20206:

Tiltak/ prosjekt	Status/resultat
Gjennomføre områdesatsing i tråd med programbeskrivelse og handlingsprogram	Arbeidet fulgte planlagt fremdrift i tråd med programbeskrivelse og handlingsprogram
Igangsette prosjektering og utvikling av kvartal 88 som dekker planformål og kommunal infrastruktur. Sees i sammenheng med behovet for nærmiljøanlegg og møteplass. I Sentrumsplan 2019-2031 er kvartal 88 satt av til park, lekeplass og sosial møteplass for alle aldre.	Kvartal 88 er det største investeringsprosjektet i områdesatsing Østre bydel. Kvartalet er i sentrumsplanen satt av til park, lekeplass og sosial møteplass for innbyggere i alle aldre. Sarpsborg kommune eier deler av kvartalet og har i 2023 ervervet ytterligere en bolig på kvartalet. Kommunen eier nå hele kvartalet med unntak av en bolig og en parkeringsplass. Høsten 2023 er det innhentet innspill fra beboere om hvilke behov parken bør dekke. Dette har dannet grunnlaget for en utlysning for å engasjere en konsulent på nyåret som skal prosjektere og kostnadsberegne etablering av parken/møteplassen.
Etablere bydelskontor med hensikt å komme i kontakt med beboere, næringsliv, frivillige og andre aktører samt å være en møteplass for kommunens tjenester og brukere.	En viktig faktor for å få til nødvendig medvirkning og ressursmobilisering i områdesatsingen er å etablere et bydelskontor. Et bydelskontor skal gjøre det enklere å komme i kontakt med beboere, næringsliv, frivillige og andre aktører. Bydelskontoret skal være en arbeidsplass for programledelsen i tillegg til å være en arena for ulike medvirkningsaktiviteter. Bydelskontoret er etablert i St Mariegate 55 og har siden 28.november hatt åpent tre dager i uken.
Starte opp metodearbeid «Sammen skaper vi det gode hjemstedet i Østre bydel». Dette er ressursbasert lokalsamfunnsutvikling med fokus	Det ble ansatt en programmedarbeider i 60% stilling i mai 2023 med ansvar for lokal ressursmobilisering.

<p>på innbyggerinvolvering, myndiggjøring og deltakelse. Hensikten er å utvikle bærekraftige tiltak og prosjekter basert på innbyggernes iboende ressurser. Sees i sammenheng med etablering og drift av bydelskontoret.</p>	<p>Det er opprettet dialog med ulike aktører og gjennomført medvirkningsmøter med ulike grupper og beboere, samt gjennomført arrangementer under tittelen «Åpne dører» for å skape arenaer for dialog, innspill og refleksjoner.</p> <p>Bydelsmødre startet opp i desember, som en aktivitet under lokal ressursmobilisering. Dette er et prosjekt som er gjennomført i andre områdesatsinger med stor suksess. Bydelsmødre er frivillige kvinner, primært med etnisk minoritetsbakgrunn, som har gått gjennom et opplæringsprogram om temaer som familie, helse og samfunn. Etter fullført opplæring går de ut som synlige og trygge brobyggere mellom det offentlige og sine lokalsamfunn.</p> <p>Arbeidet med et undervisningsprogram for 5.-7-trinn og ungdomsskoletrinnet for å få innspill fra de unge stemmene og styrke deres deltakelse i arbeidet med Østre bydel er på begynt.</p>
<p>Etablere nærmiljøtilskudd for små og store tiltak som kan bidra til et bedre nærmiljø i Østre bydel og som beboer- og velforeninger, frivillige lag og organisasjoner, næringsliv og andre kan søke på.</p>	<p>Nærmiljøtilskudd ble lansert i mars 2023. Hensikten er å støtte store og små tiltak som fremmer bedre levekår, skaper aktivitet og utvikling i nærmiljøet og som gir midlertidige eller varige endringer i bydelen. Det kan søkes om inntil 30 000 kroner pr aktivitet, og det er løpende søknadsfrist.</p> <p>Det er innvilget totalt 14 søknader og tilskuddspotten på 300 000 kroner er utdelt.</p> <p>Ordningen videreføres i 2024 og potten økes til 500.000 kr.</p>
<p>Videreutvikle plangrep 2 «Sentrumstriangelet» i Sentrumsplanen 2019-2031 med Østre bydel som kultursentrum. Første fase; definere kultursentrum og kartlegge gårdeiere, næringsdrivende og kulturaktører.</p>	<p>Sarpsborg kommune er en av fem kommuner som er plukket ut av DOGA – Design og arkitektur Norge, for å delta i programmet GNIST Innovasjon. Dette er en designdrevet prosess for bærekraftig steds- og næringsutvikling. Et innovasjonsteam er nå valgt til å bistå Østre bydel-arbeidet med utfordringen «Hvordan kan kulturbygging basert på kulturkvaliteter bedre levekår i byområder?».</p> <p>Ifølge Sentrumsplanen 2019-2031 skal Østre bydel være et tyngdepunkt for kultur. GNIST-innovasjon vil legge grunnlaget for å oppnå dette. Oppstart og del 1 av designsprinten ble gjennomført i 2023. Arbeidet videreføres i 2024.</p>
<p>Gjennomføre nullpunktsanalyse for næringsutvikling i Østre bydel for deretter å analysere utviklingen med et treårsintervall.</p>	<p>Arbeidet ble utsatt for å sees i sammenheng med partnerskapsavtalen med Smart Innovation som inngås i starten av 2024.</p>
<p>Gjennomføre områdesatsningskonferanse annethvert år med hensikt å være møteplass og</p>	<p>Programledelsen ser på muligheter for å gjennomføre dette i 2024.</p>

medvirkningsarena for alle interessenter i områdesatsningen.	
Miljøgate St Marie - Gjennomføre mulighetsanalyse som ser på potensiale og muligheter for, samt effektene av ulike fysiske tiltak som vil kunne bidra til mindre personbiltrafikk og økt gåing og sykling i St. Maries gate. Tiltaket sees også i sammenheng med å styrke Østre bydel som kultursentrum og utnytte ringvirkningene av Sarpsborg scene	Arbeidet er påbegynt, men stoppet opp på grunn av ressursmangel.
Utarbeide årlig kommunikasjonsplan	Kommunikasjonsarbeidet er tatt hånd om av kommunens kommunikasjonsavdeling. Kommunikasjonsplanen utarbeides når ny prosjektmedarbeider kommer på plass mars 2024. Det er utarbeidet en logo og grafisk profil for områdesatsingen høsten 2023.
Delta i Husbankens storbynettverk for områdesatsninger for erfaringsutveksling og kompetanseheving gjennom webinarer, møter og konferanser.	Programledelsen har hatt stort utbytte av å delta i Husbankens storbynettverk for områdesatsninger for erfaringsutveksling og kompetanseheving gjennom webinarer, møter og konferanser. I tillegg har DOGA invitert til flere samlinger og oppfølgingsmøter med de kommunene som inngikk avtale med staten i 2023.